

Inserati se sprejemajo in velja trislopnost vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicijski na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Nova šolska postava

kakor jo je vlada predložila gosposki zbornici je v marsičem različna od prejšnje šolske postave. S sledečim hočemo naštetiti samo tiste paragrafe, ki so različni od prejšnjih. Ti se glase:

§. 1. Poduk v ljudski šoli naj bo versko-nraven.

Ljudske šole se razvrsté v navadne ljudske in meščanske šole.

§. 3. Učni predmeti navadne ljudske šole so krščanski nauk, učni jezik; računstvo in priprosta geometrija; najvažnejše in najpriprostejše iz naravoslovja, natoroznanstva, zemljepisja in zgodovine, s posebnim ozirom na domovino, pisanje, risanje, petje, telovadba za fante; ročne dela za dekleta; deželni šolski svet zna tudi za dekleta telovadbo dovoliti.

V §. 5. Šolsko vodstvo mora otroke pri verakih vajah nadzorovati po učiteljih istega verospoznanja.

V §. 10. Za dekleta, ki so šoli odrasle, znaajo se napraviti više izobraževalnice.

V §. 11. Kjer trpi poduk le pol dneva, naj pride na 100 učencev en učitelj. Že obstoječe učiteljske službe se zamorejo odpraviti le z dovoljenjem deželnega šolskega sveta.

§. 17. Meščanske šole morajo dosežati višo izobraženost, kakor navadne ljudske šole. Posebno se morajo ozirati na izučenje obrtnikom potrebnih predmetov. Izjeme prestopijo učenci lahko v učiteljsko pripravnico in v take šole, kjer se ne zahtevajo dovršene srednje šole. Pri meščanskih šolah je z učnim

jezikom združen poduk v kupčijskih pismih, računstvo, pa s podukom v knjigovodstvu. Razun predpisanih predmetov se znaajo učiti tudi postranski predmeti, tuji jeziki ali pa godba.

§. 18. Meščanska šola obstoji iz treh razredov, ki se naslanjajo na petrazredno ljudsko šolo.

Iz §. 19. Pri meščanskih šolah morajo biti dekleta od fantov ločene.

Iz §. 21. Na deželi, kakor v mestih, se mora staršem dovoliti, da se njih otrokom, ki so že 6 let v šolo hodili, šolska dolžnost olajša, tako da le nekaj ur ali nekaj dni v tednu v šolo hodijo. Če pa cela občina prosi za polajšanje šolske dolžnosti od šestega leta naprej, mora se nji dovoliti, pa tako, da imajo otroci še vedno nekaj šole do 14. leta.

Iz §. 23. Dolžnosti, ljudsko šolo obiskovati, so prosti tudi taki, ki obiskujejo sploh kako obrtniško šolo, ki je sposobna, nadomestiti ljudsko šolo.

Iz §. 32. Tisti, ki se v pripravniče vza-mejo, morajo tudi nekoliko godbe znati.

Iz §. 36. Kateheti, ki so definitivno nastavljeni, so enakopravni glavnim učiteljem.

Iz §. 48. Kot šolski vodje zamorejo le taki nastavljeni biti, ki so izprašani tudi iz verskega nauka tiste vere, ktere so učenci po večini.

Iz navedenega se vidi, da je marsikaj boljše, kakor je bilo po dosedanji šolski postavi tudi mnogo več podeljenega, kakor je zahteval Lienbacherjev nasvet. Marsikaj bi sicer še želeli, pa ne more vse h krati biti.

Tudi mogoče, da se pri posvetovanji še kaj spremeni.

Politični pregled.

V Ljubljani 30. januarja.

Avstrijske dežele.

Na interpelacijo naših poslancev v zadevah **koroških Slovencev**, ki tako jasno osvetljuje trpljenje naših bratov v Gorotanu, ne vedo nemški listi nič drugega odgovoriti, ko da se kranjski poslanci nimajo pravice vtikati v koroške zadeve. Zakaj pa se nemški poslanci vedno vtikajo v naše zadeve? Kdo pa je kriv, da koroški Slovenci nimajo svojega poslanca? Ali niso mar svoje glasove dali pri volitvi g. Einspielerju? Kriv je le volilni red, ker morajo Slovenci z Nemci skupaj voliti in ostanejo Slovenci vedno v manjšini, dokler bo vlada pripuščala, da bo ves birokratični aparat na Koroškem zoper Slovence delal.

Kadar pride sprememba volilnega reda na razgovor, tačas bo pač treba zahtevati, naj se na Koroškem slovenski okraj vkup zlože, da bodo vsaj enega poslanca v državnem zboru imeli.

Iz Trsta se nam poroča, da Slovenci bodo volili g. **Burgstalerja** namest Rabl-a v državni zbor. Po političnem izpovedanj je B. federalist, tedaj za Taffe-jevo vlado. Tudi je je trem poslanim rodoljubom obljubil, da ne bode nikoli deloval zoper blagor Slovencev ali sedajne vlade. Ker je B. že marsikterikrat se potegoval za slovensko Tržaško okolico, se

Zakaj Evropa sovraži Rusijo.

Iz ruske „Zarje“.

(Dajje.)

Za pribaltijskimi deželami se začneja Severo- in Jugozapadni kraj, prej imenovan poljske provincije. Ta kraj Rusija ni mogla zavojevati, ker je bil vaelej naš, in ga je ruski narod vedno štel za svojega, dokler od viših slojeh ni začelo pešati narodno prepričanje in živo narodno čuvstvo, dokler v teh niso začele slepiti jasni narodni razum humanitarne zmote, ki niso niti iskrene, niti brez strasti. Poljaki in Evropa so nas deloma streznili v tej stvari, — če tudi ne kolikor bi bilo želeli, — pa vendar tolike, da se je nam povrnilo spoznanje, da je Severo- in Jugozapadni kraj ravno tako Rusija in na ravno tem osuovanji, kakor sama Moskva.

V Severozapadnem kraju leži mejna zemljica Belocka oblast, pri kateri moramo malo ostati. Ta oblast z severnim delom sedanjega Poljskega kraljestva, s Poznansko vojvodino in zapadno Prusijo so pri delitvi Poljskega pripadli k Rusiji. V sedmem letu po Tiljait-skem miru je bila pridružena k Rusiji. Koliko je že bilo vpitja v nemških literarnih delih o ruskem verolomstvu, da je privolila o ropanju

svoje bivše nesrične zaveznice! Zadosti je pogled na zemljevid, da se prepričamo o krivici te obdolžitve.

Belovacka oblast leži na vzhodni meji poljskega kraljestva. Iz severnega dela današnjega poljskega kraljestva, k katerem je čez dve leti bila pridružena Poznanska provincija, je Napoleon sestavil Varšavsko vojvodino. S tem je bila raztrgana zvez mej Belovacko oblastjo in drugimi pruskimi posestvi. Za Prusijo je tedaj bila Belovacka oblast izgubljena. Prusiji je ostalo samo dvojno na izbiro, videti to oblast v rokah njene prijateljice Rusije, ali v rokah ji sovražne z Rusiji zavistno Saksonije družene vojvodine Varšavske. Zamore tú biti dvom o pruskem izbiranju? Kje je verolomstvo? Ko je pozneje poljsko kraljestvo blo oddano Rusiji v nagrado za zasluge, ki jih je skazala Evropi, so Prusijo drugej odškodovali. Belocka oblast se Prusiji ni mogla poverniti, ker je bilo oddaljena od nje z poljskim kraljestvom, kakor poprej s Varšavsko vojvodino, katera, če se od nje oddeljeno Poznansko ne jemlje v poštev, je samo premenila svoje ime.

Ali se more poljsko kraljestvo smatrati za zavojevanje ali se je tukaj izvršil narodni uboj od strani Rusije? To vprašanje zasluži natanjčnega pretresovanja, da se prepričamo,

kako krivično sodi Evropa naše politične dela.

Delitev Poljskega velja za največje prestopljenje narodnega prava, in vsa krivico tega dejanja skušajo zvaliti na Rusijo. To pa ni mnenje samo časniških kričavev in narodne drhalji, a mnenje vse izobražene Evrope. V čem obstoji krivda Rusije? Zapadno skoro popolno poruselo polovico je bila ob tatarskem navalu podvrgla Litva — in z začetka slučajno (z zakonsko zvezo), pozneje pa z silo (Ljubljinsko unijo) odstopila Poljskemu. Vzhodna Rusija ni nikdar tega priznala. O tem pričajo mnoge vojne v katerih je od začetka zmagovala Poljska, in za Hmelnickega in po pridruženji Male Rusije, pa Rusija. Za Alekseja Mihajloviča se še Rusija ni prištevala k evropski politični sistemi, je še imela proste roke in bila sama sodnica v svojih delih. Ta čas se je izvršilo prvo deljenje Poljskega. Rusija ni nikogar vprašala, vzela svojega, kolikor mogla. — Malo Rusijo na levi strani Dnjepra, Kijev in Smolensk, — pa bi bila vzela še več, ko bi carja ne bila oalepila nada na poljsko krono, da je tako opustil priložnost. Delitev Poljskega bi se bila lahko izvršila sto let poprej, kolikor se jo je vdeleževala Rusija, za Rusijo z mnogo večjimi koristmi, ker takrat še niso brodile po ruskih

menda smejo volilci zanašati na njegovo besedo ter ga enoglasno voliti.

V **Zagrebu** se na prizadevanje prof. Magdića snuje hrvatsko stenografsko društvo, katero si je pravila že sestavilo ter poslalo vladi v potrjenje. V začasnem odboru so gg. prof. Magdić, kapetan Sertić, E. Konrad i Stanko Miholić. Upati je, da se sčasoma pridružijo tudi Slovenci.

V **Serajevo** za kanonika imenovan je tudi preč. g. Josip Bežić, korar Makarski v Dalmaciji, kateri bode onim trem (Friš, Jagatić) starosta.

V **Brnu** utegne biskup postati infulirani prelat g. Avg. Kyjovsky, rojen Brnjan, z razmerami škofijskimi že soznanjen. — V **Litomericih** bode pak škof direktor v Avguštinju, dr. Laurin, kateremu so cesar že dvakrat ponujali škofijo; vsaj tako pišejo českoslovanski listi.

Vnanje države.

Zdaj se bo pokazalo, ali je res **Nemčija** naši državi tako prijazna, kakor se je vedno povdarjalo, kajti zdaj ko se Avstrija na vse strani zastoni ozira po prijateljih, morala se bo pokazati istinitost nemško-avstrijske zveze.

Sploh pa vsa Evropa gleda na homatije v Hercegovini. Če se ustaja hitro zatre, potem bo dobro in ostane svet miren; ako se bo pa vojska na dolgo vlekla, potem je skoraj gotovo, da se bodo druge vlade vmes vtikale, in lahko se iz tega vname velika vojska.

Iz **Rusije** se sliši, da tamošnji slavjanoljubni krogi pobirajo doneske za ustaše v Hercegovini. Sploh je občno mnenje v Rusiji sovražno Avstriji, in bati se je, da tudi ruska vlada ni posebno prijazna avstrijski državi.

Isto se sme trditi od **Angležev** in angleške vlade. Gladstone ni bil nikdar prijatelj Avstriji, zdaj se pa čuje, da angleški agenti podpihujejo ustaše.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 28. januarija. (Russo fahir. — Iz južnih dežel. — Dunajski župan.) Med nesrečnimi borznimi špekulanti, ki so te

dni svoje premoženje zgubili na borzi, je tudi znani bankir Russo, ki je bil v zvezi z glasovitim Abendrothom. Velika sreča za kranjsko in isterske voznike je, da sta gosp. Obreza in Vitezič, že prej z Rusom dogodila pogodbo, vsled ktere je kranjskim voznikom plačal 20000 gl. Ko bi se ne bili z njim porazumeli, tadaj, bi se bili naši vozniki za vse obrisali, ker bi Russo vsled omenjene zgube ne bil več v stanu plačati dolga.

Vradni list danes objavlja imena vojakov, ki so bili v boju z vstajniki od 16. do 26. t. m. ali ubiti, ali ranjeni, ali pa se pogrešajo. Ubitih je 8, za ranami sta umrla 2, hudo ranjenih je 13, malo ranjenih 10 in pogrešajo se trije.

Vodstvo dunajske mestne občine je prevzel prvi podžupan Uhl, ki bode po najnovejših poročilih izvoljen tudi za prihodnjega župana. Dozdaj so mislili, da dunajski župan mora biti kak doktor in jurist; zdaj so to misel popustili, Uhl je le navaden meščan in, če se ne motim, c. k. dvorni cukrar.

Z Dunaja, 28. januarija. (Iz državnega zbora. — Obrtniška postava. — Poštenje „Deutsche Zeitung“. — Taufferjeva interpelacija.) Velik del včerajšnje seje državnega zbora veljal je interpelacijam. Naj važnejša za nas je interpelacija slovenskih državnih poslancev o čudnih razmerah ljudskih šol na Koroškem, ki sem Vam jo poslal že za zadnji list. Zbudila je med poslanci splošno strmenje, ker se je mislilo, da je kaj takega pri nas nemogoče. Bomo videli, kaj bode slavna vlada odgovorila na to. —

Splošnjega pomena so interpelacije, ki zadevajo sklicanje rezervistov in podpiranje njihovih zapuščenih rodovin. V tej zadevi so bile včeraj stavišene tri interpelacije. Grof Hohenwart je vprašal, hoče li vlada iz dohodkov vojaške takse podpirati revne rodovine k vojakom poklicanih rezervistov? Poljak Tovarnicki je vprašal, so li že sestavljene komisije, ki imajo preiskovati, komu in koliko podpore naj se prizna? In levičar Roser je hotel zadeti, hoče li vlada skrbeti, da se bode pri sklicevanju re-

bilo imelo v njej podporo proti nemškim sosedom, ki so hrepneli (posebno Prusija) odtrgati kak del pravega Poljskega. Ali Rusija za to ni mogla začeti vojne z Avstrijo in Prusijo! Očividno je, da Rusija pri delitvi Poljskega ni storila nikake krivice, ker je vzela le to, kar je že bilo njena dolžnost. Dobe se nekatere glave, ki modrujejo, naj bi se bila Rusija rajša odrekla svoje lasti, kakor pa dovoliti v razdelitev Poljskega. To je vse, kar se v tej zadevi zamore Rusiji očitati. Ko bi privatni človek, kateremu je po krivici odvzeto premoženje, najel svoje sosedo, da bi dobil nazaj svojo last, jim dal priložnost, da bi ograbili vse premoženje krivčnika, ta bi ne ravnal pošteno in po kristjanski veri. Te pojme obračati na državne in mejnarodne pravice je smešno in popolnoma nasprotno osnovam, po katerih se ravnaajo njih pravstvena načela. Pravstvena dela niso nič drugega, ko zatajevanje samega sebe, ima svoj koren v neumrjočnosti človeške duše, ko bi te ne bilo bi ne bil opravičen in imel nasprotje v sebi. Ko bi človek ne živel več po smrti, bi vsi zakoni njegovega delovanja morali imeti podlogo v tem časnem življenju v potrebi časnega miru, sreče in blagostanja zatajevanje samega sebe bi ne imelo veljave. (Dalje prih.)

servistov ravnalo kolikor mogoče prizanesljivo zlasti glede starejših in oženjenih rezervistov, in se je li okrajnim gosposkam zaukazalo, da naj pozvedó družine, ki so podpore potrebne in jih naznanijo dotični komisiji? G. vojni minister je na te interpelacije precej odgovoril rekši, da se bodo revne družine podpirale iz doneskov vojaške takse, da so se za to potrebne reči že vkrenile in se še bodo, gledé sklicevanja rezervistov pa se ravna strogo po postavi, ki zaukazuje, da naj se rezervisti sklicujejo po letih, pričeniši z naj mlajšim, kadar ni treba sklicati vseh. Ta odgovor ministrov bil je z dobro-klici sprejet.

Včeraj je dalje tudi g. Nabergoj vprašal načelnika železniškega odseka, kaj je s prošnjami zaradi zveze Trsta z Rudolfovo železnico? Baron Gödel mu je odgovoril, da so v tej zadevi odseku došle tri peticije, dve meseca decembra, ena pa sedaj, ki priporočajo različne načrte. Ko bode odsek te peticije temeljito pretresel, bode o njih takoj poročal zbornici.

Ko se je predlog o vravnovanji Donave izročil budgetnemu odseku, pričela se je posebna obravnava postave, ki naj bi zabranila, da bi dolžniki hudovoljno ne poškodovali svojega zadolženega posestva na škodo svojim upnikom. Lienbacher je dokazoval, da se nova postava ne vjema z določbami obstoječe kazenske postave, da je toraj potrebno jo v tem smislu predelati in naj se za to še enkrat izroči justičnemu odseku. To je tudi priporočal Weber in je pri glasovanji obveljalo. Potem so se vršile nekatere volitve, izmed katerih omenjam le volitve v delegacijo za mesto tržaško. Volil je g. Nabergoj najprej za delegata samega sebe, za namestnika pa drugega poslanca tržaškega, g. Wittmanna, ki zaradi bolehnosti še biva doma. Ob 1/3. uri bila je seja končana. Prihodnja seja je napovedana za torek, bode pa težko obveljala, ker se danes snidejo delegacije in bodo imele za kakih 5 dni posla dovolj.

Pač pa bodo med tem zborovali odseki, zlasti odsek obrtniški, ki bode imel odslej boje vsaki dan sejo, da reši vsaj imenitnejše in važnejše oddelke obrtniške postave. Te dni imajo udje odsekov večine med seboj posebne razgovore, da se porazumé gledé dokaza zmožnosti pri rokodelskih obrtnih in gledé obligatoričnih zadrug, ker to oboje obrtniki raznih vrst in krajev zahtevajo. V tolažbo našim obrtnikom, ki so v nedeljo sklenili v tem oziru našim poslancem poslati posebno prošnjo, naznanim, da je večina gledé obéh vprašanj pritrdila željam obrtnikov in bode oboje sprejela v novo postavo. Le eden izmed poljskih poslancev je nekoliko ugovarjal, pa se je naposled vdal. Kakor danes poroča „Deutsche Zeitung“ hoče vlada zbornici skoraj predložiti tudi postavo o obrtniških nadzor-nikih, ob enem objavlja tudi že dotični načrt. Unidan je pa ravnal ta list tako neresnično pisal gledé obrtniške postave, da bodem prilično v posebnem članku pojasnil to reč. Sicer pa omenjam, da ta list posebno rad razširja neresnične novice. Predvčerajšnjem je pisal, da je šel dr. Šrom, kot predsednik kontrolne komisije državnega dolga vsled ukaza cesarske rodbine v Pariz. G. Šrom pa je bil na Dunaji se je ravno tisti dan vdeleževal obrav budgetnega odseka, ko je „D. Z.“ pisala, da je v Pariz odšel. Ker je izdajatelj tega lista Reschauer sam državni poslanec, bi bil moral vedeti, da to ni res. S tem je hotel list na eno stran cesarsko hišo spraviti v sum, kakor da bi bila zapletena v borzne špekula-

glavah humanitarne ideje, kraj bi se bil zagotovil za Rusijo prej nego so se pojavili Čartoricki in drugo mnogoštevilni privrženci v mnogovrstnih podobah in barvah. Naj bo kako že bodi, delo začeto za Alekseja ni bilo končano, in prej se za izvršitev ni povrnil ugodni čas, kakor za časa vladanja Katarine II. Zakaj pa to, kar je bilo pravično in zakonito v XVII. veku, je postalo nezakanito v XVIII. veku? Povod k vojni ob času Katarine II. in Alekseja je bil isti — rešiti zatiranja Rusov, živečih na Poljskem.

Če je bilo pravično povrniti Smolensk in Kijev, zakaj bi ne bilo tudi Vilno, Polodijo, Polock in Minsk? V tem obstoji delitev Poljskega, kolikor se jo je vdeležila Rusija. V tem stoletju je Rusija stopila v vrsto evropskih držav in roke so jej bile zvezane. Če je tvoje ali ne, kar si dobila nazaj, to nas ne briga, so govorili sosedi, če ti množiš svoje moči moramo tudi mi svoje povekšati. Položaj je bil tak, da Rusija ni mogla pridobiti svoje lasti, da ob enem ne dovoli Avstriji in Prusiji se polastiti pravega Poljskega. Načrt za to delitev je bil napravil pruski kralj Friderik; Rusija ni imela nikakega povoda vnočiti Poljsko v njenih postavnih narodnih mejah. — Ravno nasproti Rusija bi gotovo bila ohranila svoj vpliv na Poljsko in to

cije, na drugi strani pa je hotel vlado zaradi borzne krize spraviti v zadrego. Ali niso to zares poštenjaki, da jih njim ni para?

V eni prihodnjih sej bode pravni minister dr. Pražak odgovoril na Tauffererjevo interpelacijo glede sodnijskega jezika po deželah slovenskih. Odgovor je že sestavljen, pa minister čaka, da bodejo ob enem tudi nekateri njegovi tovariši odgovorili na več drugih interpelacij.

Z Dunaja, 29. januarija. (Shod delegacij. — Minister Dunajevski. — Rovanje zoper šolske postave. — Šolska komisija. — Župan Nevald pa sodnije.) Včeraj so se sošle delegacije, katerim je vnanji minister predložil postavo, po kateri za zadušenje vstaje na jugu zahteva 8 milijonov gld. Poslanec Groholaki je precej v prvi seji vlado interpeliral, kateri so pravi vzroki vstaje, in kako se sosedne dežele zadržijo vstajnikom nasproti? Deloma je prvo vprašanje rešeno v poročilu, s katerim vlada vtrjuje svoj predlog in v katerem pravi, da so se vstaške ali roparske čete po Hercegovini kazale že veliko prej, ko se je tam imelo pričeti nabiranje vojakov. Nezadovoljnost se je pokazala pri mohamedancih, ker so zgubili svoje predprave, pa tudi pri kristjanah, ker se jim njih iskrene želje niso takoj spolnile. Budgetni odsek se je precej včeraj sošel in je poslanca Rusa izvolil za poročevalca. Sploh menijo, da 8 milijonov gld. ne bo zadostovalo, in zato misli neki že Rus nasvetovati, naj se vladi dovoli 10 milijonov gld. toda le s to pogojo, da več ne sme izdati. Pa to je pač silno težko določiti, ker vlada ne more v sredi dela vsega popustiti, ako je potrosila že vseh 10 milijonov.

Včerajšnji in današnji listi raztresajo novico, da misli denarni minister Dunajevski odstopiti. Konservativni državni poslanci, na katere se oni listi sklicujejo, o tem nič ne vedo, in najbrže se je vse to izmislila le „Wien. allg. Zeitung“, ki že ne more pričakati trenutka, ko njen ljubljenelec, mladi Plener postane denarni minister.

Agitacija in rovanje zoper novo šolsko postavo se je pričelo na vseh straneh. Mestni zbor dunajski pokazal je se ve da drugim manjšim zastopom lep zgled ter je sklenil državnemu zboru poslati peticijo, naj šolske postave ostanejo, kakor so. Tudi po drugih krajih so se začeli glasiti liberalci in upiti, da hočejo šolo zopet izročiti cerkvi, kar bi bila po njih misli se ve da strašna nesreča! V Dunajskem Novem mestu je še neki profesor tako hudo vdrihal po novem viadnem načrtu, da se je ministerstvu zdelo potrebno, šolskemu nadzorniku naročiti, naj prične proti njemu disciplinarno preiskavo. A ker vrana vrani oči ne izkljuje, začelo se je ugovarjati, da profesor tega ni govoril v šoli, da toraj tudi ne more biti povod disciplinarni preiskavi, in deželni šolski svet, ali kakor nekateri listi pravijo, deželni odbor je pričel zaradi tega prepir z ministerstvom, češ, da nima pravice zahtevati disciplinarne preiskave, ker je profesor zoper novo postavo roval zunaj šole, ne pa v šoli. Toda kam pridemo, ako bode višja oblast veljala le v šoli, ne pa sploh, in bo smel vsak profesor, ali vsak vradniik svojim višjim ošle kazati, kakor hitro čez šolski prag ali iz vradne hiše stopi?

Včeraj se je k prvi seji pod predsedništvom naučnega ministra sošla komisija, ki ima pretresati premembe učnega reda za srednje šole. Povod k sestavi te komisije so dale vsestranske pritožbe, da je šolska mladina pre-

obložena s predmeti. Komisija se je včeraj zednila o formalni obravnavi raznih predlogov.

O bivšem županu Nevaldu listi poročajo, da bo zaradi požara v Ringtheatru tudi on dobil vabilo k sodnji, kakor hitro bo okreval, in da bode imel pri njej jako veliko opraviti. Liberalci so prej, ko so krivdo zvrčali na vlado, zahtevali oestro kaznovanje vseh, ki so te nesreče kaj krivi, brez ozira na njih čast ali osebo. Zdaj so sicer umolknil, a zgodi naj se jim želja!

Novomesto, 27. januarija. Velikrat se čuje o kaki tatvini, ki kaj jasno svedoči, da se našim jetnikom po ječah nič kaj preslabo ne godi. Nekteri, ki so ta „lemenat“ uže absolvirali, še vedno hrepenijo po preokusni prežganki in tečnih cmokih. Pretečeno noč 26–27 t. m., okoli 1/2 po polnoči so tukaj prekanjeni lopovi predrli zid pod oknom meso neke prodajalnice; prilezli v njo ter odnesli bojda 70 gld. gotovine, in nekoliko steklenic razne žganjice, misleče da je „šnops“. Pa opekli so se. Nekdo teh močnih gostov je pozabil žepni robec. Gotovo si je mislil kaj mastnega navezati, pa je revež pozabil. Teh prišlicev baje ni nihče čutil. Da niso sledu pustili, bi morda ne bili še kmalo se zavedli teh nepričakovanih „vizit“.

Kdo pa da bi vtegnili biti ti možje, se za gotovo ne more vedeti. Sploh se pa naltolcuje nek mlad „umetnik“, ki je zaradi tacihih prigodb že precej časa lenaril med čveterimi stenami z malim prekrižanim oknom, in že parkrat zmeril z životom visočino med oknom in zemljo. Če je res on tega kriv, bo pa gotovo še pravem času kam drugam popihal. — Menim, da glavni vzrok tacihih slučajev bi znal biti, da nočni čuvaji premalo pazijo. Čudno, da v takem mestu so tatje tako predrzni in si varnosti toliko svesti, da še celó v obližji glavnega trga obiskujejo skrivaj kase, kakor na kakšnji puati samoti. Ni še dolgo tega, kar je bil tukaj tudi neki gospodar okraden, vzetega mu je bilo blizo 50 funtov masti in meso skoro celega prešička še v razsolici. Želeti je, da bi bili zanaprej nočni čuvaji bolj čuječi, saj mesto ni tako veliko.

Tudi tukaj so se bili pred dobrim tednom prikazali igelci ali trobentice (primula), ki so se kaj lepo lesketali po proti solncu obrnjenih prostorih in traticah. Tudi marjetice so bile že navadne. 17. t. m. sem vtrgal vijolico. Pred enim tednom je prof. Derganc dobil živga brošča (melontha vulgaris). Res redka prikazen polovice prosenca, tedaj sredi navadno naj hujše zime. Navadno se ta broče prikaže še le meseca aprila ne pa v prosencu. Da bi Bog nam le na spomlad prizanesel belo obleko!

Iz Kamnika, 18. t. m. izročili smo materi zemlji truplo prerano umrlega Ignacija Šinkovca, dijaka petega gimnazijalnega razreda v Ljubljani. Dasiravno je umrl že lansko leto bolehal in moral vsled tega en mesec pred koncem šolskega leta Ljubljano zapustiti in se podati k starišem v Kamnik, okreval je med počitnicami vendar toliko, da mu je bilo mogoče po preteklih počitnicah se podati zopet v šolo. Mislili smo, da bode sedaj popolnoma ozdravel; toda želja naša se žalibože ni vresničila; kajti bolezen je prihajala vedno hujša, dokler ga v Božiču tako hudo napade, da je meral revež po kratkih, a hudih bolečinah zapustiti tako naglo „solzno dolino“. Bil je vedno med boljšimi v šoli in vse to dosegel je sè svojo veliko marljivostjo. Spreveda se je udeležilo mnogo občinstva, spremenjalo je ranjcega tudi nekaj sošolcev, dijakov ljubljanske gimnazije k večnemu počitku ter

mu na grobu: „Jamica tiha, in „Nad zvezdami“ za slovo zapeli. Naj počiva v miru!

Izza Svete gore. (Poročilo o občnem zboru in besedi katoliško-politiške čitalnice v Čepovanu.) Dne 22. januarija ob 1/25. uri zvečer se je začel občni zbor. Č. g. predsednik Bl. Grča je povedal, kaj je odbor delal v svojih petih sejah, in omenjal, da petecije podane v pret. letu državnemu zboru in visokemu c. k. miniterstvu niso bile brez vspeha.

Potem se je rešil društveni račun in volil se je nov odbor, oziroma stari z usklikom zopet volil. Ker danes ni bilo družih obravnav na dnevnem redu je predsednik v kratkem govoru podal pregled politike v pret. letu; konečno je omenil, kako so presvitli cesar obsodili uporno politiko naših nasprotnikov, in zbor pozival da naj jim vsklikne: Slava!

Po dokončanem zboru se je vršila „beseda“ po sledečem sporedu: 1. Godba; 2. pesem: Mornar uglb. Aug. Leban; 3. Deklamacija: Ljudmila zl. Vilhar; 4. Pesem: Slavjanka, uglb. Srečko Carli; 5. Igra: Odrtnik, sp. B. M. v Zvonu; 7. Godba; 8. Pesem: Oče pojdite domu uglb. p. A. Hribar; 9. Cilinder in klobuk.

Beseda je kazala, da delalne moči na čitalniškem odru vrlo napredujejo. Vse točke so se vršile v popolno zadovoljnost poslušalcev. Udje in gostje so se pošteno in vrlo razveselovali. Da so presvitli cesar ustanovili odbor za pregledovanje sedanje državne oprave, in da so mu za predsednika imenovali grof Hohenwarta, to nas navdaja z naj boljšo nado.

(Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice), registrovana zadruga z omejenim poroštvom, pričela je svoje delovanje z letošnjim letom. Druga polovica društvenih deležev, kateri so vsi oddani, uplačevala se bode dné 30. t. m. Posojilnica sprejema hranilne ulege po 4 1/2%, na posodo daje proti menjici ali dolžnemu pismu po 7%. Uradni dan je vsaki torek od 9 do 12 ure dopoldne. Društvena pisarnica je na Marijaterzije cesti v Smoletovi hiši.

Odbor sestoji, in sicer, ravnateljski iz gospodov:

F. Ločnikar, župan, posestnik in trgovec na Viči, ravnatelj. M. Bavdek, župan, posestnik in trgovec v Udmatu, kontrolor. Ant. Knez, trgovec v Ljubljani blagajnik. Jos. Zorc, župan posestnik in trgovec na Dobrovi, nadomestnik. Vinko Ogorelec, posestnik v Škofelji. Nadzorniški odbor: A. Wurzbach pl. Tannenberg, c. kr. okrajni glavar. Jao. Knez, župan, posestnik in trgovec v spodnji Šiški. Franc Omerša, trgovec in posestnik v Kranji.

Domače novice.

V Ljubljani, 31. januarja.

(Od deželnega odbora) bil je za njegovega pooblaščenca v okrajnem šolskem svetu Radoljskem imenovan penzionirani vojaški kaplan, g. Franc Čarman.

(V tolažbo oženjenim rezervistom) naj bo povedano, kar je odgovoril minister deželne brambe na interpelacijo nekterih poslancev. Rekel je namreč, da bodo družine takih rezervistov, ki se v vojsko pokličejo, dobivale podporo. Nadalje pa je tudi rekel, da se bo na oženjene ozir jemalo in da se bodo v boj poklicali raje mlajši in neoženjeni vojaki. Oboje poročilo je bilo poslancem po volji, in mislimo, da tudi oženjenim rezervistom.

(Imenik mestnih volilcev ljubljanskih) je sestavljen in leži pri magistratnem ekspeditu

do 22. februarija vsem na ogled, da se prepričajo, so li v njem vpisani ali ne. Naj noben volilec nikar ne zamudi ga pogledati in se prepričati niso li v njem morda vpisani tudi taki, ki nimajo volilne pravice, da zamorejo o pravem času reklamirati ali vložiti pritožbo zoper sostavo imenika.

(Občni zbor Marijne bratovščine) se je zadnjo nedeljo vršil. Iz poročila posnamemo, da je društveno premoženje naraslo na 24.000 gld. Lansko leto je 200 novih udov pristopilo, dokaz da sedajni odbor res marljivo dela, kajti težko je ude pridobivati zdaj, ko imamo toliko pogrebniških društev v Ljubljani. V odbor so bili na novo voljeni gg. Regali, Klein in Arko; tudi pregledniki računov so ostali prejšnji. Trem odbornikom se je za marljivo delovanje podarila nagrada skupnih 100 gl. Občni zbor je bil dobro obiskovan. Svetilcem, ki so imeli zdaj po 50 kr., dovolilo se je 60 kr. za vsak pogreb.

(Matica Slovenska.) Prihodnja seja Matičnega odbora bode z ozirom na poluletno šolske počitnice v ponedeljek 13. dan februarija ob 5. uri popoldne v društveni pisarni na Bregu.

(Imajo doktorji volilno pravico v Ljubljani?) Ljubljanski magistrat imel je dozdej navado, da je odrekal volilno pravico na domačih vseučiliških promoviranim doktorjem, ako nimajo v Ljubljani domovinske pravice. To je pa čisto napačno in v postavi ne vte-meljeno. Postava pravi, da imajo doktorji volilno pravico, pa nikjer ne zahteva domovinske pravice od njih; deti se morajo v enako vrsto s penzionisti, ki ne gledé na to, ali imajo domovinsko pravico v Ljubljani ali ne, smejo voliti. V vseh mestih, tudi na Dunaji, kakor smo zvedeli, vse tam bivajoče doktorje prištevajo volilcem, samo v Ljubljani ne. Gg. mladi doktorji, potegnite se za svojo pravico, ako vam jo pa magistrat ali mestni zbor odreče, pritožite se pri državni sodnji, da bo reč enkrat rešena.

(Drzanje na Blejskem jezeru.) Na Blejskem jezeru se letos kranjska gospôda močno drsa, ker drugod ni ledu. V nedeljo se je peljalo več takih ljudi v Bled, ki se radi drsajo.

Razne reči.

— Za General-vikarja v Trstu ki bode vodil po smrti škofa Dobrile Tržaško škofijo do umestenje novega škofa, je izvoljen naš rojak, kanonik Dr. Šust. Častitamo!

— Danes je v Kamniku sedmina por. dekanu, prečast. monsign. Juriju Križaju. O njegovem pogrebu se je kazalo, koliko je bil rajni spoštovan. Čez 30 je bilo le duhovnikov z daljnih in bližnjih krajev in sicer brez čč. oo. frančiškanov, ki so bili vsi pričujoči. Zadnjo čast so mu skazali tudi vsi vradniki in vojaki. Pobožnega ljudstva, se vé, da je bila polna cerkev. Sv. mašo je opravljaj Moravski dekan, prečast. g. Toman; pridigoval je dr. Strbenc in pokopal ga je Cirkniški dekan, prečast. gosp. Oblak. Umril je reven, ker je vse še v življenji razdal, tako da za njim ni bilo treba imetja vredno popisovati in pečatiti.

— Vrednost starega srebrnega denarja. Marsikje in marsikdo hoče stari denar kar v nič dejati. Za staro dvajsetico — če se sicer še sprejme — ponujajo po 30, 27, celo tudi le 25 novih soldov. To je popolno neopravičeno postopanje. Po vradni doležbi se bode srebrni denar pri vseh cesarskih kasah sprejemal po sledeči ceni:

Srebrni trdnjaki po 2 gld. za 2 gld. 10 kr.
 „ „ „ 1 „ „ 1 „ 5 „
 Dvajsetica stara 34 „
 Desetica stara za 17 „
 „ nova kovana po l. 1858 za 35 „
 Groš 5 „

— Spominek v Bledu je dal g. Rittmajer napraviti ranjkemu pesniku Anastaziju Grčnu, ter ga bode dal razkriti na binkoštno nedeljo.

Za l. 1882 bo družba sv. Mohora v Celovcu svojim udom podala sledeče knjige: „Življenje D. M.“; „Življenje sv. Elizabete“; „Občne zgodovine“ IX. zvezek; „Naše škodljive živali“ III. snopič; „Slov. večernice“ in „Koledar“ za prihodnje leto. — Upatni smemo, da bodo tudi razni udje s tem različnim blagom zadovoljni in da še mnogo novih udov k toliko koristni bratovščini pristopi.

— Zemlja posula je 17. t. m. Janeza Butala iz Griča pri Črnomlju, ki je z Andrejem Ostermanom v Dobličkem stalniku glino kopal. Ko je hotel iti iz jame, vdrla se je zemlja nanj in ga tako hudo zasula, da ga niso več živega izkopali, dasi so ljudje nemudoma na pomoč prihiteli.

— Nedeljo posvečevati je strogo zapovedal tudi vojni minister. — Vse vojaške vradnije morajo biti ob nedeljah zaprte in straže po kasarnah naj se kolikor mogoče skrijejo, da imajo vojaki priliko pri sv. maši biti.

— Policija v Atenah je zasledila zaroto zoper življenje kralja. Hotli so ga napasti na železnici med glavnim mestom in Pirejom. Mnogo so jih prijeli in zaprli.

— Razdelitev. Drugi dan po obletnici za Ludevitom XVI. je grof Chambor med revne v Parizu dal razdeliti 10.000 funtov kruha. Res kraljevi dar!

— Guiteau obsojen. Tisti Guiteau (Gutó), ki je vstrelil ameriškega predsednika Garfielda, bil je te dni od porotnikov kriv spoznan in bo brž ko ne obešen. Za udovo Garfieldovo se je nabralo že 361.892 tolarjev, t. j. čez 700.000 goldinarjev.

— P. Peter Singer †. V Solnogradu je umrl slaven frančiškan P. Peter Singer, 72 let star. On je bil tako slaven umetnik v godbi, da so ga tujci kar v celih trumah obiskovali. Njegov instrument je bil „pansymphonikon“ to je „vseglasnik“ s 40 registri. Vsi so občudovali ta instrument. Izvabil je iz njega glasove trobente, klarineta, gosli, cela, in mnogo drugih instrumentov s tako natančnostjo, da so vsi strmeli. Ta „vseglasnik“ je on sam iznašel in naredil. Oče Singer je bil

rojen Tirolec, kjer je bil njegov oča zvonar. 17 let star je stopil v samostan oo. frančiškanov in je deloval kot duhovnik že od l. 1834. Pečal pa se je v prostih urah največ z godbo, kakor naš p. Hribar in dosegel veliko slavo. Med Mozartovo svečanostjo ga je obiskalo v petih dneh 1300 ljudi. Celu slavni skladatelji, kakor Spohr, Meyerber, Lachner so ga občudovali. Ko je bil dunajski „Männergesangsverein“ v Solnogradu mu je to društvo na čast nekaj pesmic zapelo.

Izkaz

velikodušnih darov in doneskov društvu zidanja nove cerkve Jezusovega Serca v Ljubljani do konec septembra 1881.

(Dalje.)

Po g. Janezu Dovč-u: Mar. Sitar 1 gl., Jan. Dovč 1 gl., Urša Kolenc 1 gl., Ana Muhic 50 s., več oseb skupaj 7 gl. 40 s.

Po preč. g. kan. Zamejcu: Neža Bariš 100 gld., Franca Vidic 1 gld., Lenka Juvan 1 gld., Marijana Juvan 1 gld., Franca Bizjak 1 gld., Johana Bizjak 1 gld., Mar. Kopitar 1 gl., Mar. Stalec iz Trsta 1 gl.

Po g. Jerneju Mar-u: družina Čemažar 20 gld., Johana Susteršič 30 gld., Neža Juvančič 2 gl., Ferdn. B. 3 gl., N. N. 2 gld. 33 s., N. O. 1 gld., Ana Klešnik 3 gl., gospa Andreto 1 gl., gosp. Fröhlich 10 gl., Jurij Rapps 2 gl., N. N. 25 gl., M. B. 50 gl., Anton Koblar 5 gl., Jan. Susteršič 1 gl., Johana Jenko 1 gl., Jan. Comeli 5 gl., Miha Milnar 1 gld., H. Bohine 10 Uršulinske nune 5 gl., Mar. Komar 5 gl., Jak. Klopčič 2 gl., preč. g. Mežnarič, dekan, 10 gl., Katra Krašovic 1 gl. 5 s., dr. Gregorec 1 gld., Gašpar Lužar 3 gld., Vine. Premk 50 s.

Po preč. g. kan. Zamejcu: šest oseb vsaka po 10 s., za mesec november; neimenovan 20 gl., iz pušice v stolni cerkvi 26 gl. 56 1/4 s., Jan. Leban 50 s., Mar. Ponikvar 50 s., delalke v cigarnici 7 gl. 67 s., neimen. 1 gl., g. Valentin Klobus, župnik na Vojškem 14 gl. 59 s., g. Jan. Žan 1 gl., dve osebi 55 s.

Nabirki po „Zg. Daniel“: 386 gl. 76 s.; duhovnika Polhovgradec s čast. g. župnik Jak. Fada 50 gl., g. Jan. Smrekar 43 gl. (Dalje prih.)

Dober kup ure.

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in komur ura ni všeč, dam denar nazaj. Tedaj je kupčija brez nevarnosti.

- 1 cilindar ura iz srebrnega niklja z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.
- 1 ura na sidro iz srebrnega niklja z verižico, prej 15 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.
- 1 srebrna remontoir Washington ura z verižico, prej 30 gl., zdaj 15 gl.
- 1 srebrna ura na sidro z patentiranim kolesjem in verižico, prej 25 gl. 11 gl. 25 kr.
- 1 zlata ura za gospe, prej po 40 gld., zdaj po 20 gl. z verižico okoli vratu.
- 1 zlata remontoir ura prej po 100 gld., zdaj po 40 gl. (3)

Jamstvo za pet let.

Ph. Fromm, urar

na Dunaji. Wien, gegenüber der Wollzeile.

Proti napetju in kislini v želodcu zoper **hemoroide**, zabasanje, bolezn na žolcu in jetrih, zoper **nečisto kri**, zoper tiščanje krvi proti glavi in prsom.

Vse izdelano po naročilih zdravnikov, večinoma iz švice raskih

planinskih rož

„Brandove švicarske bobke“ (Brand's Schweizerpillen), ki so v plehastih škatljah, in sicer stane škatlja s 50 bobki 70 kr., s 15 bobki pa 25 kr. Vsaka škatlja mora imeti zgoraj narisani pokrov, sicer ni prava, to je beli švicarski križ na rdečem polju, pa ime izdelovalca.

Prodaja v Ljubljani **A. Mayr**, lekar.

To zdravilo je boljše in cenejše, ko vse **grenke vode**. Bolno kri mirno in polagoma razveže. Dobro za vse bolnike. **Nikomur ne škoduje**

Izkazi, v katerih se najdejo med drugim tudi mnogoštevilne sodbe strokovnjakov o dobrem učinku in neškodljivosti tega zdravila, se zastoj dobivajo po tistih lekarnah, kjer je to zdravilo na prodaj. Treba je zahtevati izrekoma

(3)